

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยม

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีที่พรรคสังคมนิยมไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

การรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในคำวินิจฉัยที่ผ่านมาหลายคดี ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอมาตลอดว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการสั่งยุบพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องให้พิจารณาตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถึงแม้ว่า คำวินิจฉัยส่วนหนึ่งที่ผ่านมาข้าพเจ้าจะได้แสดงความเห็นที่ต่างไปจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นนี้ก็ตาม แต่โดยที่ตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันทุกองค์กรของรัฐ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วางไว้ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจรับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองในกรณีนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

คำวินิจฉัย

นายมงคล บานเย็น ผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมนิยม ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

“...กระผมได้จัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ แล้วเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับ แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับจนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ก็ยังไม่ตอบรับ ...กระผมจึงมีความเข้าใจว่าตนเองยังไม่เป็นหัวหน้าพรรคสังคมนิยมโดยสมบูรณ์

จึงไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๓๕ ได้ จึงทำให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องให้ยุบพรรคสังคมนิยมไทยด้วยความที่กระผมเข้าใจอย่างนี้ กระผมจึงใคร่ขอความกรุณา ขอความเมตตา อย่ายุบพรรคสังคมนิยมไทย....”

พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. นายมงคล บานเย็น ยอมรับว่าไม่ได้มีการรายงานกิจการของพรรคสังคมนิยมไทยต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ

๒. นายมงคลอ้างว่าตนเข้าใจฐานะของตนผิด จึงมิได้ทำรายงานตามที่กฎหมายบัญญัติแต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ข้อบังคับพรรคสังคมนิยมไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๕ วรรคห้า กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่ง อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ซึ่งนายมงคลในฐานะที่เคยเป็นหัวหน้าพรรคควรจะต้องทราบถึงข้อบังคับพรรคเป็นอย่างดี ดังนั้น ในเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่ได้ตอบรับ นายมงคลก็ยังคงอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน หนึ่งในหนังสือ ๒ ฉบับ ที่มีถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ตามลำดับ นายมงคลได้ลงนามในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย ทั้งนี้ แสดงว่านายมงคลยอมรับถึงฐานะของตนเป็นอย่างดีแล้ว ดังนั้น ข้ออ้างที่ว่าตนเข้าใจฐานะของตนผิด จึงฟังไม่ขึ้น

๓. ส่วนคำขอที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอความกรุณา ขอความเมตตา อย่ายุบพรรคสังคมนิยมไทย เพื่อให้พรรคสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป นั้น ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำขอเช่นนี้ได้ ศาลรัฐธรรมนูญมีแต่เพียงอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ที่จะพิจารณาว่าหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ หรือไม่ และถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ให้สั่งยุบพรรคนั้นเสีย

อาศัยเหตุและผลตามที่กล่าว จึงเห็นว่าหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคสังคมนิยมไทยได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ